Súd:	Okresný súd Liptovský Mikuláš
Spisová značka:	4C/190/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu:	5614207369
Dátum vydania rozhodnutia:	25. 09. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	Mgr. Zuzana Bajlová
ECLI:	ECLI:SK:OSLM:2014:5614207369.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Liptovský Mikuláš samosudkyňou Mgr. Zuzanou Bajlovou v právnej veci navrhovateľa: S.. J. X., V.. XX. XX. XXXX, P. E. E. XX, K. R., štátny občan SR, zastúpený JUDr. Miloslavom Hrickom, advokátom Advokátskej kancelárie so sídlom Liptovský Mikuláš, Ulica 1. mája 709 proti odporcovi: S.. J. L., V.. XX. XX. XXXX, P. K. R., E.Ä. E. XX, štátny občan SR, v konaní o ochranu osobnosti, takto

r o z h o d o l :

Odporca j e p o v i n n ý ospravedlniť sa navrhovateľovi tak, že na najbližšom zasadnutí obecného zastupiteľstva obce Demänovská Dolina konanom po nadobudnutí právoplatnosti tohto rozsudku prednesie ospravedlnenie v tomto znení: „Na zasadnutí obecného zastupiteľstva dňa 27. 11. 2013 som povedal, že S.. J. X. zmaril tender na obstarávanie traktora z dôvodu, že mu predajca nevyplatil províziu a tým mal S.. J. X. spôsobiť obci Demänovská Dolina škodu vo výške 3.500 eur. Toto tvrdenie nie je pravda a S.. J. X., nar. XX. XX. XXXX, bytom E. E. XX sa za toto ospravedlňujem“.

Súd p r i z n á v a navrhovateľovi náhradu trov konania vo výške 66 eur a trov právneho zastúpenia vo výške 208,35 eur, ktoré je odporca povinný zaplatiť navrhovateľovi na účet jeho právneho zástupcu do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

o d ô v o d n e n i e :

Návrhom podaným na tunajší súd dňa 22. 08. 2014 sa navrhovateľ prostredníctvom svojho právneho zástupcu domáhal, aby súd uložil odporcovi povinnosť ospravedlniť sa mu tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku. Svoj návrh odôvodnil tým, že odporca na zasadnutie obecného zastupiteľstva verejne predniesol tvrdenie, ktorým navrhovateľa urazil a ublížil mu tým na cti. Za toto konanie bol právoplatne postihnutý v priestupkovom konaní. Odporca sa konania, ktorým zasiahol do práva navrhovateľa na ochranu osobnosti dopustil tak, že dňa 27. 11. 2013 v čase okolo 16.00 hod. na zasadnutí obecného zastupiteľstva konaného v zasadacej miestnosti Obecného úradu Demänovská Dolina povedal pred tam prítomnými osobami výrok „Pán poslanec S.. J. X. zmaril tender na obstarávanie traktora, a to spôsobom, že bol dohodnutý s predajcom na nejakej provízii, trikrát bol S.. X. za ním, keďže mu provízia nebola vyplatená, S.. X. zmaril tender a spôsobil obci škodu vo výške 3.500 eur“. Išlo o nepravdivé tvrdenie, ktoré bolo prednesené na verejnom zasadnutí. Priestupkové konanie skončilo rozhodnutím o priestupku č. 882/2014/02124 zo dňa 02. 06. 2014, ktoré nadobudlo právoplatnosť 25. 07. 2014, ktorým je súd podľa § 135 ods. 1 O.s.p. viazaný. Hoci bol navrhovateľ v priestupkovom konaní ochotný vec skončiť zmierom, ak sa mu odporca ospravedlní, ten takýto postup odmietal. Popieral, že sa skutku dopustil a doposiaľ sa navrhovateľovi neospravedlnil. Ospravedlnenie v znení uvedenom v petite žaloby žiada navrhovateľ predniesť na rovnakom fóre, na akom odporca navrhovateľa urazil.

Právny zástupca navrhovateľa trval na podanej žalobe. Uviedol, že odporca nepravdivým, difamujúcim tvrdením zasiahol do práva na česť navrhovateľa. Príslušný správny orgán po vykonanom dokazovaní ustálil, že skutok sa stal tak, ako je uvedené v rozhodnutí, ktoré je pre súd záväzné, preto nie je potrebné

vykonávať v tomto smere ďalšie dokazovanie. Pre vznik zodpovednosti na ochranu osobnosti je potrebný zásah, ujma a príčinná súvislosť medzi zásahom a ujmou. Všetkými týmito skutočnosťami sa zaoberal okresný úrad a všetky tieto tri predpoklady sú súčasťou skutkovej podstaty. V tomto konaní je súd len oprávnený zaoberať sa, či je požadované zadosťučinenie primerané.

Navrhovateľ uviedol, že zasadnutia obecného zastupiteľstva sa dňa 27. 11. 2013 zúčastnil ako poslanec obecného zastupiteľstva, za verejnosť sa ho zúčastnil odporca. Na strane odporcu tam odznel výrok, ktorý sa nezakladá na pravde, že zmaril tender, že chodil za predajcom traktoru, že si trikrát pýtal provízie a keď províziu nedostal, tak tender zmaril a tým obci vznikla škoda. On ani nevedel kto je predajca. V tom čase sa chýlilo k doplňujúcim voľbám, on chcel kandidovať za starostu. Tento výrok odporca povedal, aby ho znemožnil a zneistil u niektorých občanov. V Obci Demänovská Dolina žije 8 rokov, jedná sa o jeho prvé funkčné obdobie poslanca obecného zastupiteľstva a to od roku 2010, ktoré vykonáva doposiaľ. Urážanie ľudí je športom odporcu. Ak odporca tvrdí, že obci bola spôsobená škoda nejakým rozhodnutím komisie, tak nič mu nebráni podať oznámenie. On tvrdí, že bol len členom komisie a nemôže odporca napádať len jeho. Predsedníčkou komisie bola p. X., on bol člen. Kontrolór povedal, že traktor je dobrý, že je tu najnižšia cena, že spĺňa všetky podmienky, preto ho dali na prvé miesto.

Odporca uviedol, že jemu nerobí problém ospravedlniť sa navrhovateľovi, že mal prijať províziu. Robí mu problém ospravedlniť sa ohľadne spôsobenia škody obci, pretože tvrdí, že Obci Demänovská Dolina škoda spôsobená bola. Tvrdenie sa nezakladá na pravde, on ho takto nepovedal, povedal ho v inom znení. Celý výrok je zmätočný. On povedal, že navrhovateľ poškodil Obec Demänovská Dolina o 3.500 eur pri výberovom konaní na nákup traktora. Doteraz nikto neskúmal, či obci bola spôsobená škoda. On trestné oznámenie ohľadne spôsobenej škody, prípadne občianskoprávnu žalobu nedával, nakoľko to nestihol, keďže medzi časom stratil mandát starostu. Na zasadnutí obecného zastupiteľstva nebol vyhotovený audiovizuálny záznam, celá zápisnica je tendenčná. On rozhodnutím okresného úradu nedisponuje. On navrhol ako komisiu pre obstarávanie tendra na traktor navrhovateľa, p. X., obecného kontrolóra p. Q. a poslanca p. L. a za obstarávanie p. Q.. O tendry rozhoduje kolektívny orgán. Táto komisia dala na prvé miesto firmu, ktorá nespĺňala kritéria. Jemu zákon ukladá, že na základe rozhodnutia komisie je povinný vypísať elektronickú aukciu. Tender vyhral ten, koho komisia dala na prvé miesto a ktorý nespĺňal kritériá, pretože nespĺňal technické parametre na taký typ traktora, aký oni stanovili a aký obec potrebovala. Navrhovateľ bol jeden z aktérov. Sú tu zaujímavé dve veci: Prečo bola zmenená komisia komisiou? Prečo bol vybratý ten uchádzač, ktorý nespĺňa kritéria? On bude rešpektovať rozhodnutie súdu, potom zváži ďalšie kroky. Ak je tu nejaké tendenčná skupina proti nemu, on ju nemôže zvrátiť.

Okrem výsluchu účastníkov konania súd vo veci vykonal dokazovanie oboznámením sa s obsahom listín založených v spise a to s rozhodnutím o priestupku Okresného úradu Liptovský Mikuláš, odbor všeobecnej vnútornej správy č. 82/2014/02124 zo dňa 02. 06. 2014, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 25. 07. 2014. Uvedeným rozhodnutím bol odporca uznaný vinným zo spáchania priestupku proti občianskemu spolunažívaniu podľa § 49 ods. 1 písm. a) Zákona o priestupkoch, ktorú skutkovú podstatu naplnil tým, že dňa 27. 11. 2013 v čase okolo 16.00 hod. na zasadnutí obecného zastupiteľstva konaného v zasadacej miestnosti obecného úradu Demänovská Dolina povedal pred tam prítomnými osobami výrok „ Pán poslanec Ing. J. X. zmaril tender na obstarávanie traktora, a to spôsobom, že bol dohodnutý s predajcom na nejakej provízii, trikrát bol S.. X. za ním, keďže mu provízia nebola vyplatená, S.. X. zmaril tender a spôsobil obci škodu vo výške 3.500 eur“, čím Ing. J. X. ublížil na cti tým, že ho urazil a podľa § 11 ods. 1 písm. b) v spojení s § 49 ods. 2 Zákona o priestupkoch mu bola za spáchaný priestupok uložená pokuta vo výške 20 eur.

Podľa § 135 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku súd je viazaný rozhodnutím ústavného súdu o tom, či určitý právny predpis je v rozpore s ústavou, so zákonom alebo s medzinárodnou zmluvou, ktorou je Slovenská republika viazaná [§ 109 ods. 1 písm. b)]. Súd je tiež viazaný rozhodnutím ústavného súdu alebo Európskeho súdu pre ľudské práva, ktoré sa týkajú základných ľudských práv a slobôd. Ďalej je súd viazaný rozhodnutím príslušných orgánov o tom, že bol spáchaný trestný čin, priestupok alebo iný správny delikt postihnuteľný podľa osobitných predpisov, a kto ich spáchal, ako aj rozhodnutím o

osobnom stave, vzniku alebo zániku spoločnosti a o zápise základného imania; 14) súd však nie je viazaný rozhodnutím v blokovom konaní.

Podľa § 135 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku inak otázky, o ktorých patrí rozhodnúť inému orgánu, môže súd posúdiť sám. Ak však bolo o takejto otázke vydané príslušným orgánom rozhodnutie, súd z neho vychádza.

Podľa § 11 Občianskeho zákonníka fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

Podľa § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jeho osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby mu bolo dané primerané zadosťučinenie.

Ustanovenie § 135 Občianskeho súdneho poriadku uvádza výpočet rozhodnutí, ktorými je súd viazaný a ktoré stoja mimo rámec úvahy súdu. Súd je okrem iného viazaný rozhodnutím, že bol spáchaný priestupok a kto ho spáchal. Čo je priestupok alebo iný správny delikt a kto o ňom rozhoduje vyplýva z ustanovení Zákona o priestupkoch, ale aj z osobitných právnych predpisov. Právoplatným rozhodnutím správneho orgánu o tom, že určitá osoba spáchala priestupok je súd viazaný, ak ide o zavinené konanie tejto osoby. V danom prípade príslušný správny orgán vo veci priestupku konal a právoplatne uznal odporcu vinným zo spáchania priestupku proti občianskemu spolunažívaniu podľa § 49 ods. 1 písm. a) Zákona o priestupkoch t.j. vydal pozitívne rozhodnutie. Je nepochybné, že súd si môže urobiť právny aj skutkový záver o protiprávnom konaní odporcu sám, ale v prípade, ak bolo o ňom rozhodnuté, súd je takýmto rozhodnutím viazaný. Otázku, či predmetné rozhodnutie bolo odporcovi riadne doručené, súdu v tomto konaní neprislúcha riešiť. Navyše zo strany odporcu ani nebolo tvrdené, že by proti vyššie uvedenému rozhodnutiu správneho orgánu podal riadny opravný prostriedok - odvolanie v lehote do 15 dní, keďže tvrdil, že sa o rozhodnutí vydanom v správnom konaní údajne dozvedel až z podanej žaloby, ktorá bola odporcovi doručená dňa 27. 08. 2014.

Predpokladom úspešného uplatnenia práva na ochranu osobnosti je jednak to, že došlo k neoprávnenému zásahu, jednak to, že tento zásah bol objektívne spôsobilý privodiť ujmu na právach chránených ustanovením § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka. Občiansky zákonník poskytuje ochranu len proti takým konaniam, ktoré sa dotýkajú osobnosti občana tým, že znižujú jeho dôstojnosť, česť a vážnosť z hľadiska jeho vzťahu k spoluobčanom a ohrozujú jeho postavenie a uplatnenie v spoločnosti. K porušeniu práva na česť môže dôjsť nepravdivými skutkovými tvrdeniami difamačného (hanlivého) charakteru. Neoprávneným zásahom je zásadne každé nepravdivé tvrdenie alebo obvinenie, ktoré zasahuje do práv chránených ustanoveniami § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka. Difamujúce tvrdenie zasahujúce do práva na ochranu osobnosti je nutné posúdiť nielen podľa použitých výrazov a formulácií, ale aj z celkového dojmu, ktorým pôsobí s prihliadnutím na všetky súvislosti a okolnosti za ktorých k tvrdeniu došlo. Významné je, či celkové vyznenie určitej informácie zodpovedá pravde (rozsudok Najvyššieho súdu ČR z 14. 11. 2007 sp. zn. 30Cdo/332/2007). Na vznik občianskoprávnej sankcie za nemajetkovú ujmu spôsobenú neoprávneným zásahom do osobnosti fyzickej osoby musia byť súčasne splnené tieto predpoklady: a) existencia zásahu, ktorý vyvolal alebo bol spôsobilý vyvolať ujmu spočítajúcu v porušení alebo ohrození osobnostných práv chránených v ustanovení § 11 OZ, b) neoprávnený charakter tohto zásahu, c) existencia príčinnej súvislosti medzi zásahom a vzniknutou ujmou.

Súd dospel k záveru, že výrok „ Pán poslanec S.. J. X. zmaril tender na obstarávanie traktora, a to spôsobom, že bol dohodnutý s predajcom na nejakej provízii, trikrát bol S.. X. za ním, keďže mu provízia nebola vyplatená, S.. X. zmaril tender a spôsobil obci škodu vo výške 3.500 eur“ je difamujúce tvrdenie, ktoré podľa použitých výrazov a formulácií (žiadosť o províziu, zmarenie tendra), z okolností, za ktorých k tvrdeniu došlo (zasadnutie obecného zastupiteľstva Obce Demänovská Dolina), aj z celkového dojmu, ktorým pôsobí, zasiahlo do práva na ochranu osobnosti (cti) navrhovateľa. Verejným obvinením navrhovateľa z nečestného správania (žiadosť o províziu) došlo k porušeniu práva navrhovateľa na

česť. Obecné zastupiteľstvo konalo a rozhodovalo verejne. Pôvodca zásahu si bol vedomý nepravdivosti svojho tvrdenia, ale napriek tomu ho na zasadnutí obecného zastupiteľstva predniesol. Jedná sa teda o zásah, ktorý bol objektívne spôsobilý vyvolať nemajetkovú ujmu.

Ak má ísť o kritiku prípustnú alebo oprávnenú, musí byť táto kritika vecná, konkrétna primeraná čo do obsahu a formy a nesmie vybočovať z hraníc nutných na dosiahnutie cieľa (rozsudok Najvyššieho súdu SR 3Cdo/61/2000, ZSP 14/2001). Pri kritike verejnej záležitosti vykonávanej verejne pôsobiacimi osobami platí z ústavného hľadiska prezumpcia o tom, že ide o kritiku dovolenú. Iba v prípade, že ide o kritiku vecí alebo konania osôb vystupujúcich vo veciach verejných, ktorej celkom chýba vecný základ a pre ktorú nemožno nájsť žiadne zdôvodnenie (paušálna kritika), treba považovať takú kritiku za vybočujúcu z „fair " prejavu (rozsudok NS ČR 23. 02. 2012 sp. zn. 30Cdo/2230/2010).

Kritika navrhovateľa ako verejnej osoby (poslanca obecného zastupiteľstva) odporcom presiahla obsahom, formou a cieľom rámec pravdivej, vecnej a objektívnej kritiky. V tejto súvislosti súd dáva do pozornosti, že navrhovateľ bol jedným z členov komisie na obstarávanie nákupu tovarov alebo služieb schválenej obecným zastupiteľstvom a navrhnutej starostom (v tom čase odporcom). Jednalo sa teda o kolektívny orgán, ktorého bol navrhovateľ len členom.

V prípade porušenia alebo ohrozenia osobnostných prác sa dotknutá osoba môže domáhať najmä a) upustenia od pokračovania neoprávnených zásahov, b) odstránenia následku neoprávneného zásahu, c) poskytnutia primeraného zadosťučinenia - satisfakcie. Zákon právne prostriedky ochrany práv občana spätých s jeho osobnosťou uvádza len príkladne. Podanou žalobou sa navrhovateľ voči odporcovi domáhal ospravedlnenia. Ospravedlnenie je satisfakčný prostriedok, ktorý zahŕňa vyjadrenie subjektívnej požiadavky poškodeného na prejav odporcu uznať chybu. Rozsudočný výrok, ktorým sa poškodenej osobe na základe § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka priznáva primerané zadosťučinenie, musí zodpovedajúcim spôsobom reagovať na ujmu, ktorú dotknutá osoba utrpela na svojich osobnostných právach a súčasne musí byť natoľko určitý, aby ho bolo možné vykonať (rozsudok Najvyššieho súdu ČR z 27. 09. 2001 sp. zn. 26 Cdo/410/2000).

Satisfakciu - ospravedlnenie súd považoval za primeranú intenzite zásahu (tvrdenie odporcu na zasadnutí obecného zastupiteľstva, ktorého sa okrem poslancov obecného zastupiteľstva zúčastnila aj verejnosť), následkov tohto zásahu (v obci majú trvalé bydlisko obaja účastníci konania) a zároveň účinnú formu zmiernenia nemajetkovej ujmy do osobnostných práv navrhovateľa. Podľa názoru súdu navrhovateľom požadovaná forma morálneho zadosťučinenia je vzhľadom k zásahu do osobnostných práv navrhovateľa primeraná, preto žalobe v celom rozsahu vyhovel. Takýmto výrokom súdu sa nenahradzuje vyhlásenie vôle povinného, ale ukladá sa mu plnenie. K ospravedlneniu odporcu dôjde na rovnakom fóre na akom odporca predniesol svoje difamujúce tvrdenie a to na jeho najbližšom zasadnutí po nadobudnutí právoplatnosti tohto rozhodnutia.

Povinnosťou účastníkov konania je označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení. Súd však rozhodne, ktoré z označených dôkazov vykoná (§ 120 ods. 1 O.s.p.). Súd nie je povinný vykonať všetky dôkazy, iba tie, ktoré môžu mať význam pre rozhodnutie vo veci. Nevykonanie dôkazov navrhnutých účastníkom nie je postupom, ktorým by súd odňal účastníkovi možnosť konať pred súdom (uznesenie Najvyššieho súdu SR z 26. 03. 1992, 4Cdo/6/92). Odporca ako dôkaz navrhol predložiť komplet spisový materiál ohľadne tendra a predvolať všetkých členov komisie. Ak odporca označil dôkazy na preukázanie svojich tvrdení, je na rozhodnutí súdu, ktoré z týchto dôkazov vykoná a ktoré nie. Súd totiž nie je povinný vykonávať všetky dôkazy navrhnuté účastníkmi. Súd návrhu odporcu na doplnenie dokazovania nevyhovel z dôvodu, že ním navrhnuté dôkazy nie sú právne významné pre rozhodnutie vo veci. Predmetom tohto konania totiž nebolo preukazovanie, či predmetným tendrom bola alebo nebola Obci Demänovská Dolina spôsobená škoda, ale právo navrhovateľa na ochranu osobnosti podľa § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka.

O trovách konania rozhodol súd podľa § 142 ods. 1 O.s.p. tak, že priznal navrhovateľovi, ktorý mal plný úspech vo veci právo na náhradu trov konania potrebných na účelné uplatňovanie práv proti odporcovi,

ktorý vo veci úspech nemal. Trovy konania navrhovateľa pozostávajú zo zaplateného súdneho poplatku za podaný návrh vo výške 66 eur a z trov právneho zastúpenia za tri úkony právnej služby po 61,41 eur + 3 x režijný paušál po 8,04 eur, spolu 208,35 eur, ktoré súd uložil odporcovi zaplatiť navrhovateľovi na účet jeho právneho zástupcu (§ 149 ods. 1 O.s.p.) do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu ku Krajskému súdu v Žiline v troch vyhotoveniach.

Podľa § 205 ods. 1 O. s. p. v odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sleduje, dátum, podpis) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Podľa § 205 ods. 2 O. s. p odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,

b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,

c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,

d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,

e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),

f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa Zák. č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov.